

TASVIRIY SAN'ATDA OQIM VA YO'NALISHLAR

Abdunazarov davronbek Xayitboy o'g'li
NamPI 1-kurs magistr

Oripov Bobirjon Badirjonov
Ilmiy raxbar

Annotatsiya

Tasviriy san'at olami ijtimoiy-madaniy, texnologik va ijodiy kuchlarning murakkab o'zaro ta'siri ostida doimo rivojlanib boradi. Ushbu ilmiy maqolada tasviriy san'at sohasini shakllantirayotgan hozirgi oqim va tendentsiyalar, an'anaviy vositalardagi yutuqlar, transformativ raqamli yondashuvlar, ijtimoiy-siyosiy harakatlarning ta'siri va san'at va jamoat joylari o'rtasidagi dinamik munosabatlar o'rganiladi. Ushbu maqola so'nggi o'zgarishlarni tahlil qilish orqali tasviriy san'atning o'zgaruvchan tabiatini va kelajak istiqbollariga oydinlik kiritadi.

1.Kirish:

Inson ijodining keng tarqalgan ifodasi bo'lgan tasviriy san'at keyingi davrda sezilarli o'zgarishlarni boshdan kechirdi. Ushbu maqola texnologik yutuqlar, madaniy siljishlar va an'anaviy va zamonaviy yondashuvlarning uyg'unlashuvi ta'sirini o'rganib, ushbu dinamik sohani shakllantiradigan oqim va tendentsiyalarni o'rganishga qaratilgan. Ushbu omillarni tushunish orqali biz tasviriy san'atning qaysi yo'nalishda borayotgani haqida tushunchaga ega bo'lishimiz mumkin, bu esa soha evolyutsiyasini har tomonlama tushunishga imkon beradi.

2. An'anaviy vositalarning qayta tiklanishi:

Texnologiya hukmron bo'lgan davrda rasm, haykaltaroshlik va bosmaxona kabi an'anaviy vositalar sezilarli darajada qayta tiklandi. Rassomlar o'tmishtan ilhom olib, zamonaviy elementlarni singdirib, innovatsion uslublarni o'rganmoqdalar. An'anaviy san'at turlariga bo'lgan bu qayta qadrlash tobora raqamli dunyoda aniqlik va haqiqiylikka intilish bilan bog'liq.

An'anaviy vositalarning qayta tiklanishiga hissa qo'shadigan omillardan biri bu insonning jismoniy o'zaro ta'sir qilish va san'at asarlari bilan bevosita shug'ullanish istagi. Ko'pincha ekranlar va qurilmalar orqali tajribaga ega bo'lgan raqamli san'atdan farqli o'laroq, an'anaviy vositalar tomoshabinlarga san'at asarlari bilan chuqurroq darajada bog'lanish imkonini beruvchi teginish tajribasini taklif qiladi. An'anaviy vositalarning to'qimalari, cho'tkasi zARBALARI va jismoniyligi raqamli hamkasblar tomonidan takrorlanmaydigan mavjudlik va haqiqiylik hissi yaratadi.

Bundan tashqari, an'anaviy vositalar boy tarix va madaniy merosni o'zida mujassam etgan bo'lib, u ham rassomlarni, ham tomoshabinlarni o'ziga tortadi. An'anaviy materiallar va texnikalar bilan ishslash orqali rassomlar ko'p asrlik badiiy an'analarga kirishlari va o'zlarining madaniy kelib chiqishini o'rganishlari mumkin. Bu merosni o'rganish o'tmishtan bog'lanish tuyg'usini kuchaytiradi va zamonaviy kontekstda an'anaviy san'at shakllarini saqlab qolish va qayta talqin qilish imkonini beradi. An'anaviy vositalarning qayta tiklanishini hayotimizda texnologiyaning haddan tashqari ko'p mavjudligiga javob sifatida ko'rish mumkin. Odamlar ekranlar oldida ko'proq vaqt o'tkazishlari va

raqamli kontent bilan to'lib ketishlari sababli, analog tajribalarga intilish kuchaymoqda. An'anaviy vositalar tez sur'atda, giperbog'langan raqamli dunyodan dam olishni ta'minlaydi va san'atni yaratish va qadrlash uchun sekinroq va ko'proq o'ychan yondashuvni taklif qiladi.

Bundan tashqari, an'anaviy vositalarning qayta tiklanishi ular uyg'otadigan nostalji va sentimentallik bilan ta'minlanadi. Hamma narsa vaqtinchalik va bir martalik bo'lib tuyuladigan dunyoda an'anaviy vositalar doimiy va aniq ifoda shaklidir. An'anaviy san'at turlarining jismoniyligi va doimiyligi hissiy og'irlilikni o'z ichiga oladi va avlodlarga o'tishi mumkin bo'lgan meros va artefaktlarni yaratishga imkon beradi.

3. Raqamli inqilob:

Texnologik taraqqiyot rassomlarning o'z asarlarini yaratish, namoyish qilish va tarqatish usullarini inqilob qildi. Raqamli san'at, kompyuterda yaratilgan tasvirlar va virtual haqiqat tasviri y san'at landshaftining muhim tendentsiyalari sifatida paydo bo'lди. Rassomlar ijodning yangi o'lchovlarini o'rganish, san'at haqidagi an'anaviy tushunchalarga qarshi chiqish va chegaralarni bosib o'tish uchun ushbu vositalardan foydalanmoqda, natijada hayajonli va hayratlanarli tajribalar paydo bo'ladi.

4. Ijtimoiy-siyosiy ta'sirlar:

Tasviriy san'at hamisha ijtimoiy-siyosiy harakatlar bilan chambarchas bog'lanib, jamiyatning tashvish va intilishlarini o'zida aks ettirgan. Rassomlar o'z hunarmandchiligidan ijtimoiy va siyosiy masalalar, faollik va o'zlik haqidagi fikrlarini ifodalash uchun vosita sifatida tobora ko'proq foydalanmoqda. Ushbu tendentsiya tomoshabinlar o'rtasida singib ketgan hikoyalarni shubha ostiga qo'yish, dialogni yoqish va introspeksiyanı uyg'otish, san'atni jamiyatni o'zgartirish va aks ettirish uchun kuchli vositaga aylantirishga qaratilgan.

5. Jamoat joylari badiiy rasm sifatida:

San'at va jamoat joylari o'rtasidagi munosabat kuchaydi, rassomlar shahar landshaftlari va jamoat joylaridan rasm sifatida tobora ko'proq foydalanmoqdalar. Devor rasmlari, ko'cha san'ati va ommaviy haykallar keng tarqalib, inklyuzivlikni, qadrlashni va madaniy almashinuvni rag'batlantiradi. San'atni hamma uchun ochiq qilib, bu tendentsiya san'at va hayot o'rtasidagi chegaralarni yo'qotadi, shaharlarni ochiq osmon ostidagi muzeylarga aylantiradi va badiiy qiziqishni kuchaytiradi.

6. San'atda barqarorlik:

Tasviriy san'at jamoatchiligidagi jadal rivojlanayotgan tendentsiya barqarorlik va atrof-muhitga e'tiborli san'at amaliyotlarini o'rganishdir. Rassomlar qayta ishlangan materiallardan foydalanmoqdalar, badiiy ishlab chiqarishga an'anaviy yondashuvlarni qayta ko'rib chiqmoqdalar va o'z ishlari orqali dolzarb ekologik muammolarni hal qilmoqdalar. Ushbu rivojlanish atrof-muhit muammolariga global ongning o'sib borayotganini aks ettiradi, san'atning o'zgarishlar katalizatori sifatidagi rolini ta'kidlaydi.

Xulosa:

Tasviriy san'atdagi oqim va yo'nalishlar an'anaviy uslub va tushunchalar doirasidan tashqarida kengayib borayotgan ijodkorlik bilan uzlusiz rivojlanib boruvchi manzarani ochib beradi. An'anaviy

vositalarning qayta tiklanishi, texnologiyaning o'zgartiruvchi kuchi, ijtimoiy-siyosiy ta'sirlar, san'atning jamoat joylariga integratsiyalashuvi va o'sib borayotgan ekologik ong bilan uyg'unlashib, tasviriy san'atning doimo rivojlanib borayotganidan dalolat beradi. Ushbu oqim va tendentsiyalarni tushunish rassomlar, olimlar va ishqibozlar uchun juda muhimdir, chunki ular ushbu gullab-yashnayotgan sohani kengroq tushunish va talqin qilishga hissa qo'shadi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, bugungi raqamli davrda an'anaviy ommaviy axborot vositalarining qayta tiklanishi aniqlik, haqiqiylik, madaniy aloqa va raqamli haddan tashqari yuklanishdan voz kechish istagi bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Rassomlar va tomoshabinlar ko'proq sezgir va mazmunli tajribaga intilishlari sababli, an'anaviy vositalar gullab-yashnashda davom etmoqda va badiiy ifodaning abadiy va almashtirib bo'lmaydigan uslubini taklif qilmoqda.

Foydalaniman adabiyotlar:

1. Kadirova, Zulayxo. "INTERNATIONAL LABOR MIGRATION POROCESSES IN UZBEKISTAN." Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв 3 (2018).
2. Kadyrova, B. "The Concept of Historical Consciousness and its Interaction with Social Intelligence." European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences 8: 189-194.
3. Турғуновна, Қодирова Бузулайҳо, and Айнурда Мархабаевна Бекжанова. "Бадий асарлар воситасида бошланғич синф ўқувчиларида тарихий онгни шакллантириш методикаси." Образование 8.9 (2022): 10.
4. Turgunovna, Kodirova Buzuloikho. "Gaming technologies to improve the efficiency of the educational process." Web of Scientist: International Scientific Research Journal 3.02 (2022): 837-839.
5. Турғуновна, Қодирова Бузулайҳо, and Айнурда Мархабаевна Бекжанова. "Бадий асарлар воситасида бошланғич синф ўқувчиларида тарихий онгни шакллантириш методикаси." Образование 8.9 (2022): 10.
6. Кодирова, Бузулайҳо Турғуновна. "ФОРМИРОВАНИЕ ВОСПРИЯТИЯ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ИСКУССТВА В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ." EUROPEAN RESEARCH: INNOVATION IN SCIENCE, EDUCATION AND TECHNOLOGY. 2020.
7. Kadirova, B. "PSYCHOLOGICAL-PEDAGOGICAL AND METHODOLOGICAL FEATURES OF THE FORMATION OF HISTORICAL CONSCIOUSNESS IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS." harmony 3: 12.
8. Кодирова, Бузулайҳо Турғуновна. "Специфика работы над художественно-историческим произведением в начальной школе." Вопросы науки и образования 7 (19) (2018): 213-215.
9. Кодирова, Бузулайҳо Турғуновна. "Методологические основы формирования текстовой деятельности у учащихся в процессе постижения художественного произведения." Научные исследования 6 (26) (2018): 78-80.
10. Qodirova, B. "Analysis of verb terms in Uzbek and Kazakh language schools' manuals." Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems 12.6 (2020): 1125-1129.